

zijn of gehoorzaam worden, doch ook zijn er dan de revolutionairen, die Hem verwerpen.

Jezus Christus — nog eens — Hij is er, maar: Hij komt samen met Zijn volk, met Zijn Kerk, terwijl er ook altijd anderen aanwezig zijn. Anderen — vooreerst zulken, die zich bij Zijn volk voegen zonder er wezenlijk bij te hooren. Hypocrieten ofte wel toneel-spelers, huichelaars worden zulken genoemd. Maar dan ook zulken, die uit belangstelling, zoekend het licht en het leven, ook naar die wonderlijke plaats zijn gegaan.

✽

Zoo wordt dus vanzelf de Kerkssamenkomst een ontmoeting van Jezus Christus met Zijn volk. Zijn volk heeft gevraagd of Hij Zondagsmorgens en Zondags-avonds bij hen komen wil, of zij mogen samenkomen dan en daar aan Zijn voeten; en dan komt Jezus Christus. Hij heeft het beloofd. En Hij doet het keer op keer.

En die ontmoeting wordt vanzelf een spreken van Christus tot Zijn volk en van het volk tot zijn Christus. De samenkomst wordt een samenspraak, een dialoog van Een met velen en van velen met Een.

Het saamgekomen volk begint te spreken, „Onze hulp is in den Naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft“.

En God antwoordt: Genade zij u en vrede van God den Vader en van Jezus Christus den Heer.

Dan gaat het volk zingen ter eere van zijn Koning en God.

En vervolgens doet Jehovah Zijn Woord hooren in Wet en Evangelie.

Zoo is er steeds het spreken van den Ene tot de anderen, heen en weer.

✽

Wat nu bovendien met groote klaarheid door ons moet worden ingezien en erkend, is, dat wij tot deze ontmoeting in spreken en antwoorden door God geroepen worden.

Onze God en Vader wil aldus in dat samenkomen en samenspreken met Hem, gediend, ja, verheerlijkt worden. Heeft Hij Zijn volk niet daartoe geformeerd, dat het Zijn lof zou verkondigen?

Maar dat dienen moet een dienen uit liefde zijn. Gods eischen en opdrachten moeten steeds de levensvreugde van Zijn kinderen wezen. De waarachtige blijdschap is te doen wat onze Vader zoo graag van ons ziet.

Ja, dienst des Heeren, liefdedienst, eeredienst is de Kerkssamenkomst van den Zondag.

Dat begint reeds thuis, vroeg op den Zondagmorgen. Daar is dienst, dienst des Heeren in dat zich klaar maken om op te gaan naar de plaats waar de Kerk vergaderd is. En als het goed is leeft er iets in het hart van Gods kinderen van Ps. 122. Jeruzalem, dat ik beemin, wij treden straks uw poorten in.

Dienst, liefdedienst moet er zijn in het wandelen over straten en wegen, door bosschen en velden naar het gebouw, waar het wonder der ontmoeting geschieden zal.

Het dienen is er in het bidden en danken gemeenschappelijk, uit veler hart door eenen mond tot dien God, Dien allen liefhebben, Die allen kroont met Zijn goedertierenheid.

Dienen, eeredienst is er in het zingen, waarin Gods kind zich aan den Vader overgeeft met het schoonste offer, dat een menschenkind zijn God ooit geven kan.

Ja, eeredienst is er ook in het offeren van Christus' geld voor Christus' kinderen en Christus' Kerk en Christus' rijk. Eeredienst van harten, die door het geloof weten, dat niets het hunne, maar alles van Christus is.

✽

Zoo is langzamerhand als van zelf voor ons opgerozen het beeld van een Kerkssamenkomst in zijn vollen omvang.

POPULAIR-WETEN - SCHADDELUKE SCHETSEN

Het lachen van den Heere Jezus Christus.

Van Jan Maclaren is, naar ik meen, afkomstig de spreuk, dat een christen eerder op een begrafenis zich op zijn gemak gevoelt, dan op een bruiloft. Ik weet niet of dat wel juist is. Zou een christen werkelijk van verleiding tot zonde minder last hebben, als hij zich laat gaan in zijn smart, dan wanneer hij zich over geeft aan blijdschap des harten?

Het zal wel net eender zijn in dit geval, als in de bekende vraagstelling: wat makkelijker is, in voorspoed dankbaar dan wel in tegenspoed geduldig te zijn.

In ieder geval geldt niets van dit alles in betrekking tot onzen Heere Jezus Christus. Hij was in elke omstandigheid zóó, als hij wezen moest. Maar makkelijker viel hem dat nooit.

✽

De Heere Jezus heeft deelgenomen aan een bruiloftsfeest. Hij is ook meerdere malen van zijn leven geweest in het klaaghuys.

Van Buddha wordt verteld, dat hij eens een lijk zag en toen weglep om langen tijd in de eenzaamheid te vasten. Hij schrok voor de werkelijkheid van den dood terug. Maar hij heeft zijn blanke handen niet verontreinigd.

De Heere Jezus huiverde ook voor het geweld van den dood. Hoe ontroerd was hij niet bij Lazarus' graf! Maar hij trad niet opzij. Integendeel. Bij de stadspoort

Het is het samenkomen uit vele huizen en van vele menschen naar die plaats, waar Jezus Christus hen ontmoeten wil.

Het is het samenzijn van die allen met Jezus Christus en daarna en in Hem ook met elkander van allen, die gekomen zijn in die beleving van de gemeenschap der heiligen.

Het is het vereenigd zijn rondom Jezus Christus om te hooren naar Zijn wonderlijk Woord en te antwoorden in lied en gebed en offer.

Het is het gespannen staan van allen als één man in den gemeenschappelijke eeredienst; dien men als een offer van dank brengen zal aan dien God, Die gered heeft uit allen nood en dood.

Het is actief betrokken zijn in Christus' werk, dat Hij daar doen wil. In het vergeven van de zonde, in het uitstorten van Zijn zegen, in het uitdeelen van krachten in het toedienen van Zijn sacramenten aan Zijn kinderen.

En dat alles gemeenschappelijk, op een plaats, in een dienst der verzoening, onder leiding van het, door allen als van Christus gewild erkende, ambt, bediend door een ambtsdrager, dien men door God gezonden weet.

Dit alles samen vormt een Kerkssamenkomst, waarin een Kerkgang ons brengt. Niets kan daarvan worden gemist.

✽

Voor wie de tot de Kerkssamenkomst leidende kerkgang aldus gestalte heeft gekregen, is het niet moeilijk het diepe verschil tusschen kerkgang en het hooren van een radiopreek te ontdekken.

Wie uit de Kerkssamenkomst over gaat naar een kamer, waarin zoo'n radiopreek wordt beluisterd, maakt wel een zeer grooten sprong en komt wel op een gansch ander niveau.

In die kamer is niet de samenkomst van de Kerk. Er is niet de opnieuw, door het ter kerke komen, erkende band aan het door Christus gewilde ambt, dat alleen plaatselijk werkt. Er is niet het werkelijk gemeenschappelijke, door een vergaderde gemeente opgezonden gebed. Er is niet het werkelijke samen-zingen en samen-offeren. Er is, evenmin het samen ontvangen en samen hulgen voor het gehoorde Woord van God. Er is niet die eigenaardige beleving van de gemeenschap der heiligen, die gelegen is in het elkander zien en het voor elkaar zichtbare zich scharen om dien eenen dienaar van Jezus Christus.

Het is alles anders.

Van al die dingen hoort de radioluisteraar alleen de echo en zien, dat doet hij heelemaal niet.

En daarom houdt de kerkgang zijn eeuwenoude, door Christus zelf gewilde en daarom onvervangbare plaats in het leven van Gods kinderen. Een plaats, die helaas dikwijls dan pas gezien en erkend wordt als men den zegen van den kerkgang lang en pijnlijk ontberen moet.

✽

Maar toch is dit niet het eenige en laatste wat we van de radiopreek zeggen moeten, zeggen mogen.

Wij weten, dat Gods Woord niet gebonden is, nergens en nooit! Ook niet aan de samenkomst der gemeente.

Neen dit verandert niets aan het wezen van den kerkedienst, niets aan de opdracht om daar te komen, maar dat zegt wel, dat het Woord daar gesproken in veel ruimer kring en op geheel andere wijze heerlijk werken kan!

En zoo zien we dan het gepredikte woord, tegelijk met een klanken-schilderij van den kerkedienst, waarin het naar zijn wezen was ingevlochten, komen bij duizenden en duizenden. Het komt bij zieken en ouden en eenzamen. Het komt bij hen, die den God hunner ouders vergaten, bij hen voor wie het Woord Gods alleen maar een zielloze klank is.

van Nain ging Hij op den begrafenisstoet toe, legde Zijn hand op de baar en wekte den gestorvene op.

De dood moet wijken, waar Jezus komt.

Maar niet de blijdschap.

Aan een begrafenis heeft Jezus niet deelgenomen als mensch onder medemenschen, sterveling onder stervelingen, maar wel heeft Hij telkens Zijn macht getoond en den dood teruggedrongen, prediking van Zijn groote overwinning in de opstanding.

Aan een bruiloft heeft Hij daarentegen wel deelgenomen, heel gewoon met Zijn discipelen, onder de feestgenooten.

De dood was Zijn vijand! Het huwelijk daarentegen een gave des Vaders aan Diens menschenkinderen. Ook een opgave in Zijn schoonen dienst.

Neen, van den Heere Jezus gold het zeker niet, dat Hij Zich op een begrafenis beter thuis gevoelde, dan op een bruiloft.

✽

We lezen in het evangelie van Johannes met nadruk vermeld, dat Jezus weende. Bij Lazarus' graf. Dat het niet het onbeheerschte klagen was, zooals de rouwbedrijvers dat deden — vakmatig, — ook niet een zich willoos overgeven aan den opkomenden vloed van het gevoel, wordt reeds duidelijk door het Grieksche woordgebruik.

Eigenlijk staat er: En Jezus traande.

Trahen stonden in Zijn oogen.

Alle menselijke aandoeningen, precies zooals wij die kennen, waren den Heiland niet vreemd. We lezen van toorn, in Zijn spreken tot de farizeërs; van angst bij Zijn worsteling in Getsemané, enz.

Daarom is het toch wel opmerkelijk, dat we nergens met zooveel woorden lezen van lachen.

Ja, daar komt het Woord en het werkt. Het kan niet niet werken. Het heeft immer effect. Bewust of onbewust. Opstuwend naar het leven, dat gegeven werd of neerdrukkend in den dood, dien men zelf had gekozen. Troostend of in woede ontstekend. Lokkend naar Christus en Zijn Kerk en verder daarvan afslaand. Maar altijd doende dat waartoe het werd gezonden.

Zoo willen we de radiopreek zien. Op eigen plaats, in eigen bijzondere functie, naast den kerkedienst en met dien dienst naderbij dwingend het pleroma, de vervulling van het Koninkrijk Gods, die komen zal op den jongsten dag.

H.

C. V.

Generale kas van de Zending der Geref. Kerken.

Met ingang van 1 Januari is door deputaten van de Generale Synode voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen benoemd tot eerste quaestor van de Generale Kas der Zending Dr Th. Ruys Jr. te Lisse. Voor deze kas is een eigen postrekening geopend onder nummer 370500.

Alle gelden, voor de Generale Kas bestemd, make men dus voortaan over door storting of overschrijving op genoemde postrekening ten name van den „Quaestor van de Generale Kas van de Zending der Gereformeerde Kerken" te Lisse.

Door vermeerdering verminderd.

Eenigen tijd geleden schreven we over een nieuwe uitgave van een heel oud boekje, n.l. „De Bijbelsche Geschiedenis aan kinderen verhaald", met woord vooraf van J. H. Donner.

Wij wezen er toen op, dat de titel van deze nieuwe uitgave oneerlijk en misleidend was. Op het titelblad werd aangegeven, dat de nieuwe druk was voorzien van een inleidend woord van Ds D. Driessen, Chr. Geref. Pred. te Rotterdam (Zuid). Maar een inleidend woord geeft nog geen recht tot ingrijpende veranderingen en dat allerminst, wanneer die veranderingen beslist in gaan tegen de bedoeling van den auteur.

Wijlen Ds Donner schreef in zijn woord vooraf: „Spaarzaam is zij (t.w. de Schrijfster) geweest met uit de geschiedenissen lessen te trekken. Zij heeft ook hierin de Schrift gevolgd, die ons eenvoudig de gebeurtenissen mededeelt, maar zoo, dat de lezer, ook indien hij een kind is, gevoelt, wat het verhaal tot het geweten en het leven spreekt“.

Maar in deze nieuwe uitgave zijn onder de verschillende hoofdstukken korte vermaningen geplaatst, die volgens Ds Driessen tot doel hebben de jeugd aan te sporen den Heere te zoeken in de dagen der jeugd. Die vermaningen zijn niet gegeven door de Schrijfster, ze werden zelfs door haar niet wenschelijk geacht. Het ware dus billijk geweest, indien Ds Driessen duidelijk had laten uitkomen, dat die vermaningen van zijn hand waren en die aanvulling der oorspronkelijke uitgave had gemotiveerd.

Intusschen is door die aanvulling deze nieuwe druk kwantitatief vermeerderd, doch kwalitatief verminderd. In ons vorig artikel hebben we dat door enkele voorbeelden reeds trachten aan te toonen. Maar we kunnen niet nalaten daarop nog eens bij vernieuwing te wijzen, omdat o.l. deze nieuwe uitgave, al is ze ten onrechte gedekt met den naam van wijlen Ds J. H. Donner, (den ouden Zendingsdirecteur), niet kan worden aanbevolen voor onze Gereformeerde gezinnen.

Achter het hoofdstuk over den zondvloed plaatste Ds Driessen de volgende toepassing: „Misschien zullen vele kinderen zich moe peuzelen om een antwoord te geven op de vraag, aan welken kant van de ark Noach zat. Toch is het antwoord heel eenvoudig, n.l. aan den binnenkant. Ge glimlacht wellicht? Ja, maar bedenkt, hoe noodzakelijk het was, binnen te zijn, want o, toen de zondvloed kwam, wat zullen er toen velen gewenscht hebben „binnen" te zijn! Het is niet genoeg van het red-

Heeft de Heiland wel gelachen? Voor sommigen is dit zeer de vraag. Anderen hebben het ontkend.

In zijn „Jezus als jongeling", (Bloemlezing uit de „Avondster", blz. 136), schreef J. van Andel: „Gij lacht terwijl gij jong zijt, maar één jongeling is er, die nooit lachte, terwijl hij jong was, omdat Hij onzen jammer beseft en dorstte naar onze verlossing, dat was de jongeling van Nazareth“.

Ik geloof niet, dat dit juist is.

Dat is geen echte jeugd, die nooit heeft gelachen.

Als de Heere Jezus getoond heeft zonder zonde. Als hij bevreesd geweest is zonder zonde. Als Hij heeft gezocht zonder zonde, dan heeft Hij ook gezongen en gelachen zonder zonde.

Zeker heeft de Heere Jezus ook aan de bruiloft in Kana gezien, hoe de zonde der menschen het modeste bedierf. Ook toen heeft Hij geleden, maar niet minder heeft Hij daar Zich verheugd in God, Die alle dingen zoo schoon gemaakt had op hun tijd.

Het is immers niet in te denken, dat op die bruiloft de Heiland de eenige was, die met een effen en ernstig gezicht heeft aangezeten aan den maaltijd, waar gegeten en gedronken werd.

Wijn werd er gepresenteerd en ook Jezus' hart is verheugd geweest.

✽

Lachen is uit psychologisch oogpunt een zeer merkwaardig en ingewikkeld verschijnsel.

Er is het zenuwachtige en verlegen lachje. Het uitgelaten lachen. De spottende glimlach. Kindelooze zijn hier de mogelijkheden. Ik herinner me eens een lezing gehoord te hebben van Dr van der Spek, vroeger te Heemstede, thans te Maarsse, over het lachen als psychologisch verschijnsel. Ik heb daarvan onthouden,

middel
en binn

Reeds

ren zich
welken

Doch

paedago
spraak

En li
geschied

lijk aan
ingaan

Schriftu
band br

Wij st
woord

toepas
verfied

twaalfj
Wij st

bij de b
enkele

der gets
opwekk

12 en b
tot gefa

Naast

tische

toepass
zegt ac

Zacheus

dat Jeri

Jezus Z

en beho

Waar

vervloek

naar Jo

Heere v

Wat is

tot de

Heere

zouden

maar d

hult in

(Joz. 6

van de

eersteli

het vee

eersteli

Trouw

Jozua, l

bij de v

van Be

Waar

Joz. 6:

wagen

niet de

zou wil

we dan

muren

vallig e

hebben,

den kip

We w

De drie

wat au

beelds

o.l. doe

lezen, d

plein „

meer la

Of wij

der Bij

geenen

wereld

dat hij

stelling

Maar

wordt u

als ze

spontan

Zou M

niet dl

geen gr

En ha

de wer

mensch

van zijn

Als d

van Zij

kindere

met het

begrijpe

koninkr

eigenlij

Lache

zeker n

heeft ge

op de

waren,

tot bloe

in open

men en

in God

schoonh

werking

ook op

kindere

maar H

kan niet
of onbe-
rd of neer-
gekozen.
ar Chris-
nd. Maar
n plaats,
dienst en
roma, de
en zal op

C. V.

rken.

aten van
Heidenen
estor van
Ja Jr. te
ening ge-

nd, make
schryving
„Quaestor
Gerefor-

n nieuwe
Bijbelsche
ord vooraf
ze nieuwe
titelblad
voorzien
Jhr. Geref.
und woord
ingen en
beslist in

at: „Spaar-
ult de ge-
hierin de
urtenissen
en hij een
ten en het

e verschil-
laats, die
gd aan te
jonkheid.
Schriftster,
nacht. Het
duidelijk
zijn hand
te uitgave.

we druk
litalief
dat door
men. Maar
nieuwving
is ze ten
Ds J. H.
an worden
en.

d plaats
den zullen
atwoord te
ark Noach
I. aan den
er bedenkt,
ant o, toen
gewenscht
an het red-

sommigen
tkend.
ing uit de
„Gij licht
er, die nooit
en jammer
at was de

lachen.
zonde. Als
ij heeft ge-
gen en ge-

brulofft in
het mooiste
niet minder
alle dingen

die brulofft
en ernstig
aar gegeten

us' hart is

zeer merk-

je. Het uit-
deloos zijn
een lezing
vroeger te
lachen als
onthouden,

middel tot behoud te weten, doch het hebben, het bezitten en binnen te zijn, is onmisbaar.

Reeds aanstonds moeten we opmerken, dat de kinderen zich niet moe zullen peinen over de vraag, aan welken kant van de ark Noach zal hebben gezeten.

Doch daargelaten de vrij onzinnige vraag, is het zeker paedagogisch niet te verantwoorden, in zulk een beeld-spraak het kinderhart te willen bereiken.

En ligt het niet veel eer voor de hand, om bij deze geschiedenis op Noach's geloof te wijzen, dat zoo heerlijk aan den dag treedt in het bouwen van en het ingaan in de ark? Dan blijft men ten minste in de Schriftuurlijke lijn, vooral wanneer men Gen. 7 in verband brengt met Hebr. 11.

Wij spraken hierboven van paedagogisch niet verantwoord. Dit mogen we zeker ook wel zeggen van de toepassing achter het hoofdstuk, waarin den kinderen verteld wordt de opwekking uit den dood van het twaalfjarige dochtertje van Jairus.

Wij stemmen toe, dat althans voor oudere leerlingen bij de behandeling der Bijbelsche Geschiedenis wel een enkele maal gewezen kan worden op de symbolieken der getallen in den Bijbel. Maar dan zeker niet bij de opwekking van Jairus' dochtertje. Hier is het getal 12 een bijkomstigheid, welke allerminst aanleiding geeft tot getallen-symboliek.

Naast paedagogische fouten vonden we ook exegetische onjuistheden in de door Ds Driessen gegeven toepassingen. We denken hierbij aan wat Ds Driessen zegt achter het hoofdstuk over de geschiedenis van Zacheüs. Hij merkt daarbij op: „Gie weet wel, kinderen, dat Jericho door Jozua vervloekt is. Als echter de Heere Jezus Zijn voetstappen in Jericho zet, brengt Hij zegen en behoud mede“.

Waar staat ergens in den Bijbel, dat Jericho door Jozua vervloekt is? Misschien wil Ds Driessen ons verwijzen naar Jozua 6:17, waar we lezen: „Doch deze stad zal den Heere verbannen zijn, zij en al wat daarin is“.

Wat is echter de betekenis dezer woorden? De sleutel tot de rechte verklaring ligt in de woorden „den Heere“. In al de steden, welke door Jozua ingenomen zouden worden, moesten de Kanaänieten gedood worden, maar de buit was voor Israël. Evenwel, de gewonnen buit in Jericho moest tot den schat des Heeren komen (Joz. 6:19). Jericho was de eersteling, het onderpand van den vollen oogst, n.l. geheel Kanaän. Zooals de eerstelingen van den graanoogst en de eerstelingen van het vee den Heere gewijd moesten worden, zoo ook de eerstelingen van den buit in 'overwonnen Kanaän.

Trouwens, dat de stad Jericho niet vervloekt is door Jozua, blijkt duidelijk uit het feit, dat deze stad later bij de verdeling des lands door Jozua aan den stam van Benjamin werd toegewezen (Joz. 18:21).

Waarschijnlijk heeft Ds Driessen dus gedacht aan Joz. 6:26, waar Jozua den man vervloekt, die het zou wagen de stad Jericho te bouwen. Hier wordt echter niet de stad vervloekt, maar de man, die deze stad zou willen herbouwen. En bij dat herbouwen moeten we dan uitsluitend denken aan het herbouwen van muren en poorten. De stad zelve behoefde niet bouwvallig gelaten te worden. Het zou ook geen zin gehad hebben, om een bouwvallige en blijvend verwoeste stad den kinderen Benjamin's ten erfdeel te geven.

We willen hiermee onze opmerkingen over het door Ds Driessen verminkte boek eindigen. Er zou nog heel wat aan toe te voegen zijn. Vooral de veel gebruikte beeldspraak in de door hem gegeven toepassingen is o.l. door het kind moeilijk te verwerken. Als we b.v. lezen, dat de straat „Uitstel“ uitloopt op het vreeselijke plein „Noel“, dan vreezen we, dat zulke beeldspraak meer langs het kind zal heen gaan, dan hem treffen. Of wij dan alle beeldspraak afkeuren in het vertellen der Bijbelsche Geschiedenis aan onze kinderen? In geen deele. Maar dan moet ze ontleend zijn aan de wereld van het kind. En dat eischt veel meer psycholo-

gisch en paedagogisch kennis, dan dikwijls wel vermoed wordt.

de wereld liefhad, deed. In verband daarmee heeft Hij Zijn eigen werk gezien, en Hij heeft Zich verblijd in de wederherstelling van alle dingen. Met een opgericht hoofd, heeft Hij die toekomst tegen gelachen.

Als christenen gebieden hebben, hoe kan dan soms hun gezicht stralen als overtrokken van een hemelschen lach! Die lach schittert vaak in hun oog ondanks verdriet en moeite. Zoo heeft ook onze Overste Lidsman en Voleinder des geloofs gelachen, als Hij gebieden had en de discipelen, die Zijn blijdschap in God zagen, hebben gevraagd: „Heere, leer ons bidden“.

Daarmee zijn we reeds gekomen aan de idee van de overwonnen tegenstelling. Daar is een lachen, dat de ontspanning aanduidt.

Prof. Schilder heeft in zijn boeken over het lijden ook geschreven over „Ironie in Gethsemane“. In die overwinnings-zekerheid, welke Jezus in Zijn worsteling had verworven —, in die hoge rust, kon Hij glimlachend zeggen tot de discipelen: „slaapt nu voort“.

Trouwens niet alleen in Gethsemane is er sprake van ironie.

Prof. M. van Rhijn heeft op verschillende trekken in de evangeliën de aandacht gevestigd waar ontegenzeggelijk sprake is van ironie. Ironie is het, als men de tegenstelling ziet, de verwarring, den on-zin volkomen „door“ heeft, maar er zelf boven staat en dan vanaf dat hoogte standpunt de tegenstelling of de onmogelijkheid typeert met een woord, waar geen spot, maar vriendelijkheid in spreekt.

Wie heeft beter verstaan wat ironie was, dan prof. Geesink?

Wat waren zijn laatste colleges, ondanks alles, on-

Schiebroek.

T. TIELEMAN.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan
Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Schriftbewijs.

Een broeder schreef mij, dat hij zich zeer wel kon vereenigen met de voorstelling, die ik, in de laatste jaren voortdurend gegeven heb van geloof en geloofs-zekerheid.

Hij was voor zichzelf er ook van overtuigd, dat de zekerheid niet moet worden gevonden in „kenmerken“, maar in het eenvoudig rusten in Gods beloften.

Nu had hij echter ook wel geschriften gelezen, die een anderen toon laten hooren; geschriften, waarin wordt geleerd, dat inderdaad het zien op de kenmerken den twijfelende tot zekerheid kan brengen; ja, dat men, om van zijn verlossing zeker te mogen zijn, de kenmerken des heils eerst bij zichzelf moet hebben gevonden.

In die geschriften nu vond hij een menigte teksten aangehaald, waaruit de waarheid van die bewering zou moeten blijken.

En nu vraagt onze broeder of ik hem niet kan geven een bewijs uit de Schrift, dat die beschouwing over de kenmerken toch inderdaad niet juist is, Schriftbewijs voor de beschouwing, dat de zekerheid aan alle kenmerk vooraf gaat.

Op deze vraag antwoord ik het volgende:

a. Of iemand al veel teksten aanhaalt om daarmee zijn betoog te hevestigen, daarmee is nog niet gezegd, dat die teksten inderdaad ook bewijzen, wat hij beweert.

Goede, juiste exegese moet dat doen blijken. En daarin nu zijn zij, die wij hier op het oog hebben, tot nu toe ten eenenmale in gebreke gebleven.

Zeker, de Schrift is vol van uitspraken, waarin kenmerken van het nieuwe leven genoemd worden. Maar daarover gaat het geschil niet.

De vraag, waar het om gaat, is deze: „Wijst ooit de Schrift op die „kenmerken“ als op zaken, waaruit een twijfelende ziel tot vastheid zou kunnen worden gebracht?“

„Zegt ooit de Schrift, dat men niet zeker mag zijn van zijn heil, dan nadat men die kenmerken bij zichzelf heeft ontdekt?“

Naar mijn vaste overtuiging nooit en nergens. Bijvoorbeeld: In 1 Johannes 3:14 lezen wij:

„Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben: die zijn broeder niet liefheeft blijft in den dood.“

Oogenschenlijk leert deze tekst, dat een mensch tot zekerheid van zijn kindschap komen kan, door te zien, dat hij de broeders liefheeft.

Maar, naar het verband, waarin deze tekst voorkomt, is dat in het geheel niet de zin van dit woord. Heel die kwestie van twijfelen aan zijn kindschap ligt totaal buiten Johannes zijn gezichtskring.

Hij stelt zich op het standpunt van menschen,

de wereld liefhad, deed. In verband daarmee heeft Hij Zijn eigen werk gezien, en Hij heeft Zich verblijd in de wederherstelling van alle dingen. Met een opgericht hoofd, heeft Hij die toekomst tegen gelachen.

✱

Als christenen gebieden hebben, hoe kan dan soms hun gezicht stralen als overtrokken van een hemelschen lach! Die lach schittert vaak in hun oog ondanks verdriet en moeite. Zoo heeft ook onze Overste Lidsman en Voleinder des geloofs gelachen, als Hij gebieden had en de discipelen, die Zijn blijdschap in God zagen, hebben gevraagd: „Heere, leer ons bidden“.

Daarmee zijn we reeds gekomen aan de idee van de overwonnen tegenstelling. Daar is een lachen, dat de ontspanning aanduidt.

Prof. Schilder heeft in zijn boeken over het lijden ook geschreven over „Ironie in Gethsemane“. In die overwinnings-zekerheid, welke Jezus in Zijn worsteling had verworven —, in die hoge rust, kon Hij glimlachend zeggen tot de discipelen: „slaapt nu voort“.

Trouwens niet alleen in Gethsemane is er sprake van ironie.

Prof. M. van Rhijn heeft op verschillende trekken in de evangeliën de aandacht gevestigd waar ontegenzeggelijk sprake is van ironie. Ironie is het, als men de tegenstelling ziet, de verwarring, den on-zin volkomen „door“ heeft, maar er zelf boven staat en dan vanaf dat hoogte standpunt de tegenstelling of de onmogelijkheid typeert met een woord, waar geen spot, maar vriendelijkheid in spreekt.

Wie heeft beter verstaan wat ironie was, dan prof. Geesink?

Wat waren zijn laatste colleges, ondanks alles, on-

die kinderen Gods zijn en die door het geloof ook weten, dat zij het zijn.

Zulke menschen nu, zoo bedoelt hij, zien dat kindschap zich openbaren in liefde tot de broederen.

Waarvan zij door het geloof reeds zeker waren, dat zien ze uit de liefde, uit hun leven.

Nu ze door het geloof eerst weten, dat zij uit den dood tot het leven zijn overgegaan, nu komt dat ook ter hunner kennis uit die liefde tot de broederen.

En Johannes zegt dat niet om ons den weg te wijzen, waarlangs wij tot zekerheid kunnen komen; daar denkt hij niet aan.

Hij zegt dat alleen om daardoor uit te laten komen, dat gebrek aan broederliefde onder Gods volk ten eenenmale niet op zijn plaats is.

Dan is daar 2 Cor. 13:5: onderzoek uzelf, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf.

Volgens hen, wier meening wij hier bestrijden, beteekent dat, dat de geloovigen zichzelf moeten toetsen aan bepaalde kenmerken om te zien of hun geloof wel waarlijk echt is.

Maar Paulus bedoelt juist het tegendeel.

Paulus wil zeggen: „Julie betwijfelt de echtheid van mijn apostelschap. Maar nu moet ge uzelf eens bekijken en ziet eens of gij het geloof niet hebt. Dat is immers zoo? Welnu, daaruit blijkt immers de echtheid van mijn apostelschap, — want door wien hebt ge dat geloof, anders dan door mij, dien God daartoe tot een instrument gebruikt heeft.“

Het is er Paulus dus heelemaal niet om te doen, bij hen de gedachte te wekken: is mijn geloof wel echt, om hen dan, aan de hand van kenmerken tot een onderzoek dienaangaande aan te sporen.

Integendeel; hij gaat er van uit, dat zij gelooven en hij wekt er de Corinthiërs alleen toe op, dat zij zich daarvan nog eens goed rekenschap zullen geven.

Maar al zou de apostel ook bedoelen, dat zij zich eens moesten onderzoeken of zij wel echt geloofden, dan zegt hij daarmee nog niet, dat zij dat doen moeten aan de hand van kenmerken. Dan zou daarin nog niet anders liggen dan dit eene: „Corinthiërs, stellen jullie je nu eens ernstig de vraag: „geloof ik wel?“

Op die vraag kan ieder, op elk punt van zijn leven een antwoord geven, zonder een onderzoek naar kenmerken; ieder kan elk oogenblik antwoord geven op de vraag: „geloof ik op dit oogenblik de belofte Gods, ja of neen?“

En wie zegt: „ik weet het niet“, die spreekt daarmee uit, dat hij op dat oogenblik niet gelooft, die moet zich op datzelfde oogenblik van dat ongelooft bekeeren.

De Schrift geeft nergens grond voor een kenmerken-gebruik, als waarover wij het nu hebben.

Maar nu het tegendeel, zegt die broeder, zegt de Schrift dat dan wel.

Ongetwijfeld.

Niet in dezen vorm, dat de Schrift zegt: „denkt er om, dat gij uw zekerheid niet laat rusten in kenmerken“. Dat kan de Schrift (met eerbied gezegd) niet doen, omdat die quaestie voor haar niet bestaat.

De Schrift (en dat is hier het sterke bewijs) de Schrift kent geen andere zekerheid, dan die rust op de onfeilbaarheid van het Woord Gods.

De Schrift kent geen anderen eisch dan deze: „Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden.“ Altijd weer: „geloof“, zonder meer. Dat is voor de Schrift iets zoo geheel vanzelf-

vergetelijk door de fijne ironie, waarmee hij personen en toestanden teekende.

Van hem is het woord, of was het een citaat? dat humor de lach om de dwaasheid der zonde is tegelijk met de traan om de zonde der dwaasheid.

Heeft ook de Heere Jezus de dwaasheid der zonde gezien?

Hij heeft de zonde aan den lijve gevoeld. Omdat aan de zonde Gods toorn vast zat. En onder Gods toorn vergaat het lachen wel.

Toch heeft niemand als Hij zoo scherp de tegenstelling gezien tusschen de machteloosheid en het machtsvertoon van Zijn vijanden. Hij heeft ook psalm twee gelezen! En daarin heeft Hij met Hem, Die in den hemel zit, meegelachen, over de ijdelheid van het verzet tegen God en Zijn Gezalfde.

Hij!

Wat een evangelie: dat Jezus heeft gelachen. Juist Hij!

Want alleen Hij, Die sterker is dan al Zijn vijanden en in allen strijd zeker is van de overwinning, kan lachen.

✱

Als echt mensch heeft Jezus gelachen.

Als overwinnaar heeft Hij gelachen.

Daarom kan ik ook lachen. En zal ik in alle droefenis en vervolging een opgericht hoofd hebben, ziende op mijn Heere.

Wat zal een nietig mensch mij doen?

Boven alle tegenstelling uit rijst de zekerheid: De Heere gaat voort en zal Zijn werk voleinden: alle dingen nieuw!

En waar Jezus is, daar zal ook Zijn dienaar zijn. H. A. D.